

Handlingsprogram 2025

Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse i Akershus

Tema 1. Inkludering og deltakelse

Strategi 1: Fremme likestilling og redusere utenforskap

Strategi 2: Et mer inkluderende arbeidsliv for økt livskvalitet og bedre levekår

Delmål regional planstrategi (på høring)

1C: I Akershus har vi likestilling og fravær av diskriminering.

1D: I Akershus har alle muligheter til opplæring og utdanning som gir relevant kvalifisering og som er relevant for arbeidslivet.

2E: I Akershus blir nye innbyggere raskt en del av fellesskapet på skoler, arbeidsplasser og i samfunnet som helhet.

Nr.	Tiltak	Beskrivelse	Sentrale aktører for tiltaket
1.1	Jobbe aktivt med likestilling	Jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering innenfor alle diskrimineringsgrunnlagene og i hele virksomheten - både som arbeidsgiver og som offentlig myndighet. Det skal iverksettes tiltak og jobbes forebyggende for økt likestilling.	Fylkeskommunen og kommuner
1.2	Jobbe aktivt med universell utforming	Jobbe aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomhetene. Dette innebærer blant annet å ha en systematisk og målrettet tilnærming, ved å f.eks. gjøre undersøkelser, kartlegginger, analyser, gjennomføre tiltak og evaluering. Samt jobbe aktivt og målrettet for å redusere eller fjerne barrierer i det fysiske miljøet.	Alle offentlige virksomheter, og private virksomheter som er rettet mot allmennheten.
1.3	Temastrategi for universell utforming, sykkel og gange	Gi et godt grunnlag for å prioritere de tiltakene som er mest effektive og gir best måloppnåelse når det gjelder UU, sykkel	Fylkeskommunen, kommuner, kollektivaktører og veieiere

		og gange gjennom å utarbeide en temastrategi som vil gi felles retning.	
1.4	Motvirke digitalt utenforskap ved å videreutvikle bibliotekenes arbeid for innbyggernes digitale deltakelse	Videreføre satsingen på kompetanseutvikling blant ansatte for å utvikle beste praksis for veiledning av innbyggere. Tiltaket inkluderer også det å gi god veiledning i bibliotekenes egne digitale tilbud.	Fylkeskommunen, kommuner og fylkesbibliotek
1.5	Revidere og gjennomføre plan for kvalifisering av innvandrere	Plan for kvalifisering av innvandrere ble vedtatt i Viken og må revideres for Akershus. Planen skal gi en helhetlig retning for arbeidet med kvalifisering av innvandrere, og samarbeid med kommunene om dette. Planen skal også inkludere fylkeskommunens ansvar etter integreringslov/forskrift for karriereveiledning etter integreringsloven.	Fylkeskommunen og kommuner
1.6	Legge til rette for godt samarbeid mellom videregående skoler og næringslivet for å sikre en god overgang fra elev til lærling	Rigge geografiske hensiktsmessige arenaer, der videregående skoler, lærekandidater og lokalt næringsliv møtes for en tett dialog om muligheter og utfordringer knyttet til læreplaner. Tett oppfølging fra skolen i yrkesfaglig fordypning for at flere skal lykkes i å få et grunnlag for senere læreplaner.	Fylkeskommunen, kommuner, arbeidslivet, ungdomsrepresentanter og veiledningssentrene
1.7	Legge til rette for fleksible opplæringsløp for ungdom med behov for alternative opplæringsarenaer	Knyttet til eksempelvis egen ordning for UngInvest i Akershus	Fylkeskommunen, kommuner, arbeidslivet
1.8	Styrke samarbeidet med frivillighetsentraler og annen frivillighet om å gi arbeids- og språktrening og gründerkompetanse og en vei inn i arbeidslivet	Frivilligheten kan engasjere personer utenfor arbeidslivet, gjennom språktrening på språkkafeer og frivillig arbeid. Målet er at deltakere kan skape egen arbeidsplass, eller stille sterkere som arbeidssøker. Kommuner og fylkeskommune kan stimulere tiltak og samarbeid mellom kommune, frivillighet og arbeidsgivere, og dele erfaringer og kunnskap på tvers.	Fylkeskommunen, kommuner og frivillige organisasjoner
1.9	Stimulere til inkludering og deltakelse i arbeidslivet gjennom samarbeid og tilskuddsordninger	Fylkeskommunen har opprettet en tilskuddsordning for sosiale entreprenører som skal jobbe med inkludering i arbeidslivet. Økt innovasjon og verdiskaping er formålet med ordningen.	Fylkeskommunen, kommuner, frivillige, næringsliv, Arbeids- og velferdsetaten (NAV), gründermiljøer og utdanningsinstitusjoner

1.10	Stimulere til inkludering og deltakelse i utforming og forvaltning av tilskuddsordninger	Stille krav til inkludering og deltagelse i kriterier til alle relevante tilskuddsordninger. Dette bør også omfatte organisasjoner o.l. som får faste driftstilskudd.	Fylkeskommunen, kommuner og organisasjoner
------	--	---	--

Tema 2. Livskvalitet og levekår

Strategi 3: Redusere sosial ulikhet i helse

Strategi 4: Sikre gode oppvekstvilkår for alle barn og unge

Strategi 5: Fremme inkluderende og sosiale fellesskap

Delmål regional planstrategi (på høring):

1A: I Akershus har vi god helse og livskvalitet i befolkningen, uavhengig av sosial bakgrunn.

2E: I Akershus blir nye innbyggere raskt en del av fellesskapet på skoler, arbeidsplasser og i samfunnet som helhet.

Nr.	Tiltak	Beskrivelse	Sentrale aktører for tiltaket
2.1	Gjøre tilgjengelig kunnskap og data om faktorer som påvirker helse og livskvalitet, og fordelingen av disse i befolkningen	Det handler om å fremskaffe god oversikt over helsetilstand, påvirkningsfaktorer, folkehelseutfordringer og ressurser i egen kommune. Synliggjøre og spre kunnskap om faktorer som bidrar til å opprettholde og utjevne sosiale forskjeller.	Fylkeskommunen og kommuner
2.2	Utvikle og implementere en tverrfaglig ungdomshelsestrategi	Ungdomshelsestrategien skal bidra til gode oppvekstvilkår og helhetlig tilnærming til ungdomshelse, gjennom systematisk og tverrfaglig innsats. Strategien skal bidra til at barn og unge har lik tilgang til gode lokalsamfunn preget av inkludering, deltagelse, likeverd og mangfold.	Fylkeskommunen
2.3	Utvikle og ta i bruk en verktøykasse mot mobbing for å sikre et godt læringsmiljø for elevene i videregående opplæring.	Skolene skal videreutvikle kompetanse og ha beredskap på å avdekke mobbing og jobbe med oppfølging og ivaretagelse av berørte elever. Samtidig skal skolen jobbe forebyggende for å fremme sunn ytringskultur innenfor et trygt og inkluderende skolemiljø for alle. Det skal være faste kontaktpersoner i fylkesadministrasjonen som bistår skolene.	Fylkeskommunen og kommuner

2.4	Jobbe helhetlig og forbyggende for å forhindre utenforskap og redusere frafall i videregående opplæring	Innføring av et psykisk helseteam i alle regionene samt styrke ordningen med helsesykepleier. Samtidig skal det tverrfaglige samarbeidet innen de forskjellige yrkesgruppene i skolen, som faglærere med annen kompetanse, sosiallærere og yrkesfaglærere styrkes.	Fylkeskommunen
2.5	Støtte arbeidet med å bruke offentlige bygg og lokaler som inkluderende møteplasser, som er tilgjengelig for alle også utenom åpningstid	Kartlegging av behov for uu-tiltak i de videregående skolene og gjennomføring av tiltak for å gjøre skolene mer tilgjengelig. Forvalte regelverket for utlån av skolebygg. Bibliotekenes erfaringer med meråpne lokaler kan brukes for å styrke arbeidet med å gjøre flere bygg tilgjengelige.	Kommuner, fylkeskommunen og fylkesbibliotek
2.6	Sikre en god overgang fra ungdomsskole til videregående skole	Forsterke samarbeidet mellom kommuner og fylkeskommunen, både på overordnet nivå og mellom de videregående skolene og ungdomskolene. Tidlig identifisering, kartlegging og oppfølging av elever som er i ferd med eller står i fare for å falle ut av grunnopplæringen.	Fylkeskommunen, kommuner og politiet
2.7	Bidra til tidlig identifisering, kartlegging og oppfølging av elever som er i ferd med eller står i fare for å falle ut av grunnopplæringen	Forsterke samarbeidet mellom kommuner og fylkeskommunen, både på overordnet nivå og mellom de videregående skolene og ungdomskolene	Fylkeskommunen, kommuner og veiledningssentre
2.8	Bidra til å redusere sosial ulikhet i helse gjennom likeverdige og kvalitetssikrede tannhelsetjenester	Videreutvikle og gjennomføre prosjekter har som mål å gi pasienter et likeverdig og kvalitetssikret tilbud knyttet til tannbehandling. Dette gjelder blant annet TOO (Tortur, overgrep og odontofobi) som rettes mot alle uavhengig av alder eller lovmessige rettigheter i den offentlige tannhelsetjenesten, og TBIT (Trygge Barn I Tannhelsetjenesten) som tilbyr angstbehandling for barn og ungdom som har tannbehandlingsangst (tannlegeskrekk) og sprøytefobi.	Fylkeskommunen, tannhelsetjenesten, helsedirektoratet og psykolog
2.9	Opprette barne- og ungdomspanel som kan være med i utviklingen av prosesser og nye tiltak	Etablere barne- og ungdomspanel som kan bidra til at vi får kunnskap om unges behov og perspektiver, på tidlig tidspunkt i arbeidet. Dette vil kunne gi økt kvalitet og gode påvirkningsmuligheter for målgruppa.	Fylkeskommunen og kommuner

2.10	Støtte opp om medvirkningsprosesser for elever og lærere	Samarbeide med skolene om laget rundt elevene. Legge til rette for mer kunnskap og kompetanse blant elever og lærere om medvirkning som bidrar til et bedre skolemiljøarbeid.	Fylkeskommunen kommuner og fylkesbibliotek
2.11	Arbeide for å få til en mer inkluderende avgangsmarkering for avgangselevne i fylket	Arbeidet bør være i tråd med det nasjonale arbeidet for ny feiring 2026.	Fylkeskommunen og KS
2.12	Stimulere til økt livskvalitet og levekår gjennom forvaltning av tilskuddsordninger	Revidere og evaluere gjeldende tilskuddsordninger, for å sikre helhetlig virkemiddelbruk. Stille kriterier som fremmer livskvalitet og levekår	Fylkeskommunen

Tema 3. Helhetlig by- og stedsutvikling

Strategi 6: Skape sosialt bærekraftige lokalsamfunn

Strategi 7: Fremme klima- og miljøvennlige liv for alle

Delmål regional planstrategi (på høring):

1G: I Akershus skal klimaomstilling baseres på medvirkning og inkludering.

1F: I Akershus tar vi vare på historie, og styrker gamle og nye tradisjoner og lokal identitet.

2A: I Akershus er nyskaping og entreprenørskap drivkrefter for grønn omstilling og sirkulærøkonomi.

5A: I Akershus utvikler vi attraktive, helsefremmende og inkluderende byer og steder.

6C: I Akershus har vi god miljøtilstand i vassdrag og i Oslofjorden.

Nr.	Tiltak	Beskrivelse	Sentrale aktører
3.1	Jobbe helhetlig med fysiske og sosiale faktorer i lokalsamfunnsutviklingen ved å tilby kompetanse og veiledning	Fylkeskommunen skal bidra til å bygge kompetanse hos kommunene gjennom å arrangere seminarer, kurs og nettverksbygging	Fylkeskommunen og kommuner
3.2	Sørge for kompetanseheving om likestilling og universell utforming i planlegging	Øke kompetansen i fylkeskommunen og i kommunene om handlingsrommet som finnes i planlegging for å legge til rette for likestilte og universelt utformede omgivelser. Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak.	Fylkeskommunen og kommuner
3.3	Sørge for kompetanseheving om bærekraftig besøksforvaltning og innbyggermedvirkning i lokalsamfunnsutviklingen	Øke kompetansen i fylkeskommunene og kommunene om betydningen av og verktøy for god besøksforvaltning som ivaretar lokalbefolkningen, natur- og kulturverdier og synliggjør lokale reisemål, opplevelseskvaliteter og stedsidentitet.	Fylkeskommunen og kommuner Kompetanseinstitusjoner

3.4	Stimulere til offentlig og privat samarbeid og spleiselag om utvikling av sosial infrastruktur og sambruk av arealer, for eksempel knyttet til skolebygg, kulturbygg og idrettsanlegg	Gjennom sambruk og spleiselag styrkes mulighetene for å utvikle nye og gode bygg, som kommer befolkningen til gode i form av blant annet kulturell infrastruktur, sosiale møteplasser og aktivitetsanlegg. Se til gode eksempler på samarbeid med private utbyggere og mellom fylkeskommunen og kommunen om videregående skoler, kommunale idrettsanlegg og andre anlegg og bygninger	Fylkeskommunen, kommuner og private utbyggere
3.5	Bidra til at flere skal jobbe og starte bedrift der de bor	Samarbeid med kommunene om entreprenørskap og næringsattraktivitet som en del av by og tettstedsutviklingen.	Fylkeskommunen, kommuner og næringslivet
3.6	Aktiv bruk og bevaring av kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap i stedsutviklingen	Synliggjøre kulturminner og kulturhistoriske verdier som en ressurs i samfunnsutviklingen og som en del av den samlede miljøforvaltningen, særlig innenfor by- og tettstedsutvikling	Fylkeskommunen og kommuner
3.7	Bidra til å nå målet om at alle skal ha tilgang til en egnet bolig gjennom nettverk og kompetansebygging	Fylkeskommunen skal sette boligutvikling og bokvalitet på agendaen på seminarer, kurs og nettverk. Fylkeskommunen skal ta initiativ til samarbeid med Husbanken, kommuner og andre aktører om helhetlig boligutvikling i kommuner og fylke. Kartlegge behov for en veileder for bærekraftig boligforsyning i Akershus.	Fylkeskommunen, kommuner og Husbanken
3.8	Bidra til god planlegging og godt kunnskapsgrunnlag om bosetting av flyktninger av flyktninger i kommunene	Fylkeskommunens rolle i anmodning om bosetting av flyktninger bidrar til bosetting som samsvarer med arbeidslivets behov og mulighet for kvalifisering/opplæring for ungdom og voksne. Videreutvikle et godt samarbeid med kommunene om dette, og jobbe for en helhetlig behandling av integrering av innvandrere i kommunenes planarbeid.	Fylkeskommunen og kommuner
3.9	Bidra til å sikre vannkvalitet og god økologisk tilstand i vann og vassdrag gjennom Oslofjordsatsingen	Tilskuddsordninger og strategiske satsinger for å berge Oslofjorden, blant annet tiltak for å hindre avrenning fra jordbruket, samt overvannshåndtering og bevisstgjøring av Oslofjordens betydning, for økt folkelig deltagelse.	Fylkeskommunen, kommuner, næringslivet organisasjoner og frivillige
3.10	Bidra til å ta vare på naturen rundt oss ved å utvikle og benytte areal- og	Fylkeskommunen skal, i samarbeid med kommuner og næringsliv, videreføre arbeidet med arealregnskap og	Fylkeskommunen, kommuner, næringslivet

	naturregnskap, for bærekraftig arealutvikling og livskvalitet i Akershus	arealnøytralitet, samt kartlegge områder som kan restaureres tilbake til natur.	
3.11	Bidra til inkluderende grønn omstilling gjennom nettverk og samarbeid	Bidra til å utvikle kunnskap og tiltak knyttet til sosial ulikhet i omstillingen til lavutslippssamfunnet som for eksempel forskningssenteret Include. Fylkesbibliotek arrangerer kurs og kompetansetiltak om bærekraft, blant annet Grønne bibliotek.	Fylkeskommunen, fylkesbibliotek kommuner og ulike kunnskapsmiljøer
3.12	Bidra til at det blir enklere for innbyggerne å benytte seg av tjenester og muligheter for gjenbruk, ombruk og utleie/utlån i lokalsamfunnet	Fylkeskommunen tilbyr bla. et digitalt kart med oversikt over sirkulære tilbud. Styrke bibliotekenes tilbud om gjenbruk og deleordninger, slik som BUA i bibliotek, verkstedaktiviteter og annet utstyr som kan lånes.	Fylkeskommunen, kommune, fylkesbibliotek og gjenvinningsbransjen
3.13	Bidra til gode bildelingstjenester	Fylkeskommunen har lagt til rette for deltakelse i rammeavtale for bildelingsløsninger for kommunene gjennom prosjektet «Felles bildeling i Viken».	Fylkeskommunen og kommuner

Tema 4. Frivillighet

Strategi 8: Styrke mangfold og deltakelse i frivilligheten

Strategi 9: Sikre gode rammevilkår for frivilligheten

Delmål regional planstrategi (på høring)

1B: I Akershus har alle tilgang til å oppleve og delta i kunst, kultur, idrett, friluftsliv og frivillighet.

Nr.	Tiltak	Beskrivelse	Sentrale aktører for tiltaket
4.1	Utvikle frivillige aktiviteter sammen med målgrupper som i liten grad deltar, og øke kunnskap om hvordan engasjere disse i frivillighet	Tilrettelegge for at frivillige organisasjoner kan møte målgrupper som ikke deltar i frivillighet på deres arenaer. For eksempel lokalsenter, torg, bibliotek og skole. Samarbeide med frivilligsentraler og bibliotek som arena for å finne ressurser og interesser i befolkningen, og utvikle tilbud.	Fylkesbibliotek, forskningsmiljøer, kommuner, frivillige organisasjoner, interesseorganisasjoner, barn- og ungdomsråd, Trossamfunn
4.2	Bidra til at kostnader ikke blir et hinder for å delta og engasjere seg i frivillighet	Stimulere åpne og gratis aktivitet gjennom tilskuddsordninger og samarbeid med frivilligheten. Vurdere aktivitetskort, fritidskort eller andre tiltak som gir personer med begrenset økonomi mulighet til å delta. Se til Allemed.no og fritidserklæringen.	Fylkeskommunen, kommuner, frivillige organisasjoner og barn- og ungdomsråd
4.3	Synliggjøre frivillige organisasjoner og deres tilbud til befolkningen gjennom offentlige formidlingskanaler og aktivitetskalendere	Spre informasjon og samle god oversikt over frivillige lag og foreninger i kommunene og deres aktiviteter, gjennom blant annet aktivitetskalendere. Invitere organisasjoner til å møte nye målgrupper på ulike arenaer som frisklivssentraler, frivilligsentraler, skoler og torg.	Fylkeskommunen, kommuner og frivillige organisasjoner
4.4	Styrke det offentlige samarbeidet med frivillige organisasjoner som favner og representerer ulike minoritetsgrupper, og samarbeid mellom	Bidra til etablering og samordning av organisasjoner/råd som representerer minoritetsgrupper. Organisere samarbeidsorganer som inkluderer bredden av frivillighet til medvirkning og dialogmøter mellom kommune og frivillighet. Samarbeide med organisasjonenes regionale ledd.	Fylkeskommunen, kommuner, minoritetsorganisasjoner, trossamfunn, frivillige organisasjoner og fylkeskommunen

	minoritetsorganisasjoner og annen frivillighet		
4.5	Berømme frivillighet og ildsjeler og skape stolthet og motivasjon for frivillig engasjement	For eksempel arrangere frivilligkonferanse og utdeling av ildsjelspris i fylket og kommuner. Bidra til oppmerksomhet og anerkjennelse av frivillighetens innsats.	Fylkeskommunen, kommuner, frivillige organisasjoner, fylkeskommune og fylkesbibliotek
4.6	Sikre frivilligheten tilgang til offentlige og andre egnede lokaler for frivillig aktivitet, til gratis eller rimelig leiekostnad	Kartlegge egnede eksisterende lokaler i lokalsamfunnene som kan tilgjengeliggjøres for frivillig aktivitet. Utvikle og finne fleksible løsninger for å utvide åpningstider i offentlige bygg, som skoler, videregående skoler, kulturhus og bibliotek. Utrede muligheter for bruk av andre ledige næringsbygg og lignende som kan få ny bruk.	Fylkeskommunen, kommune, næringsliv og fylkesbibliotek
4.7	Gi frivilligheten god oversikt og kjennskap til relevante offentlige og private tilskuddsordninger, og gjennomføre søknadskurs	Ha en tydelig oversikt over fylkeskommunale og statlige tilskuddsordninger som fylkeskommunen forvalter, og dele informasjon om andre relevante tilskuddsordninger. Arrangere søknads- og rapporteringskurs for frivillighet og kommuner. Flere kommuner har nyttige tilskuddsportaler med oversikt over kommunale, statlige, fylkeskommunale og private tilskudd med informasjon om søknadsfrister.	Fylkeskommunen, kommuner og frivillige organisasjoner
4.8	Veilede kommuner i å lage frivillighetsstrategi, som styrker organisasjoner til å koordinere, rekruttere og ivareta frivillige	Frivilligstrategi og frivilligpolitikk i kommunene bidrar til å styrke samarbeidet mellom kommunen og frivilligheten, og bedre frivillighetens rammevilkår, som for eksempel partnerskap og driftstilskudd, og tilgang til aktivitetslokaler. Dialogmøter med kommunene, fylket og frivilligheten. Vise til eksempler på gode frivilligstrategier.	Fylkeskommunen, kommuner og regionale frivillige organisasjoner
4.9	Stimulere til relevant samarbeid mellom det offentlige, næringslivet og frivilligheten	Skape kontakt mellom ulike aktører gjennom blant annet godt samarbeid mellom de frivillige organisasjonenes regionale ledd, kulturaktører, næringsliv, bibliotek og andre offentlige eller private aktører der det kan være relevant.	Fylkeskommunen, kommuner, næringsliv frivillige organisasjoner
4.10	Forvalte tilskuddsordninger som stimulerer og fremmer frivillig engasjement, og partnerskapsavtaler i dialog med frivilligheten	Revidere og evaluere gjeldende tilskuddsordninger, for å sikre helhetlig virkemiddelbruk. Inngå dialog med frivilligheten om rammer for samarbeid gjennom partnerskap og innretning av tilskuddsordninger.	Fylkeskommunen, kommuner, regionale frivillige organisasjoner

Tema 5. Kunst og kultur

Strategi 10: Sikre alle tilgang til gode kunst- og kulturopplevelser

Strategi 11: Bruke kunst og kultur til å styrke demokrati og ytringsfrihet

Strategi 12: Sikre gode rammer for utvikling og formidling av kunst og kultur

Delmål regional planstrategi (på høring)

1B: I Akershus har alle tilgang til å oppleve og delta i kunst, kultur, idrett, friluftsliv og frivillighet.

1F: I Akershus tar vi vare på historie, og styrker gamle og nye tradisjoner og lokal identitet.

Nr.	Tiltak	Beskrivelse	Sentrale aktører for tiltaket
5.1	Bruke samarbeid, helhetlig tilnærming og systematisk publikumsutvikling for å utvikle kulturtilbudene	Utvikle tilstrekkelig kunnskap om eksisterende og mulig publikum og utnytte denne kunnskapen til å nå ut til flere. Dette kan føre til økt mangfold, større deltakelse, representasjon og demokratisering.	Fylkeskommunen, kommuner, aktører som har som formål å jobbe med publikumsutvikling, forskningsmiljøer
5.2	Utvikle og introdusere relevante aktiviteter og kulturtilbud sammen med innbyggerne	Utforme aktiviteter slik at flere deltar. Dette inkluderer tilrettelegging av arenaer, møteplasser med aktiviteter og opplevelser for alle. Medvirkning er nøkkelen i å utvikle et godt og relevant tilbud for målgruppen man ønsker å nå, og det øker engasjement og eierskap til kulturlivet.	Fylkeskommunen, kommuner, kulturskolene, kulturtanken og alle som jobber i kommunen med kultur frivillig organisasjonsliv
5.3	Fremme inkluderende prosesser i arbeidet med kulturarven, slik at alle kan være med på å definere hva som er viktig kulturarv og oppleve eierskap til denne	Kulturarven skal være inkluderende og relevant og benytte seg av samfunnets mangfold og stemmer. Motivere enkeltmennesker og eiere av kulturminner til å ta vare på kulturminnene, ved å tilby kompetanse, råd og veiledning.	Fylkeskommunen og kommuner

5.4	Satse på kunst i offentlige rom og gjøre profesjonell kunst tilgjengelig i det offentlige rom	Profesjonell regional kunst skal få plass i fylkeskommunens bygg og eiendommer, tilgjengelig for innbyggerne i Akershus. Kunst i offentlige rom er en del av vår hverdag og felles historie og skal være relevant for innbyggere i alle aldre. Kunst i offentlige rom gir honorerte oppdrag til kunstnere, og er viktig for kunstnerøkonomien og kunst som næring. Det er også en viktig del inn i samfunns- og stedsutviklingen.	Fylkeskommunen, kommuner, KUD og KORO
5.5	Styrke lokaldemokratiet ved å bruke bibliotekene og andre kulturinstitusjoner som uavhengige møteplasser, for samfunnsforståelse, fellesskap og deltakelse for alle	Fortsette arbeidet med å styrke bibliotekene og andre kulturinstitusjoner som uavhengige møteplasser og arena for offentlig samtale og debatt.	Fylkeskommunen, kommuner, kulturinstitusjoner og frivillige organisasjoner
5.6	Jobbe målrettet for bedre universell utforming av nye kulturarenaer og kulturbygg	Erfaringer fra pilotprosjektet skal brukes til langsiktig gevinstrealisering gjennom samarbeid, kunnskapsdeling og videre oppfølging. Verktøy: UU-piloten «Folkebibliotek i Viken» og fylkeskommunens veileder «Skolen som kulturarena»	Fylkeskommunen, kommuner og frivillige organisasjoner
5.7	Utvikle stabile ordninger for å få på plass nye retningslinjer og forvaltningspraksis innenfor for kunst i offentlig rom, som er i tråd med fylkeskommunens ambisjoner, nye kunstneriske praksiser og bærekraftig utvikling	Akershus fylkeskommunes kunstsamling skal være tilgjengelig i alle fylkeskommunens eiendommer, til glede for ansatte, elever, besøkende og forbipasserende. Kunsten skal forvaltes i tråd med åndsverksloven, vedlikeholdes og formidles. Kunstsamlingen må forvaltes gjennom gode rutiner, kvalitetssikring og sterk tverrfaglig forankring.	Fylkeskommunen og kommuner
5.8	Styrke samarbeidet mellom ulike kunst- og kulturaktører, og mellom profesjonelle og frivillige	Å styrke samarbeidet mellom profesjonelle og frivillige aktører vil bidra til et mer likeverdig tilbud i små og store lokalsamfunn. Ved å styrke samspillet mellom profesjonelt og frivillig kulturliv, og koble disse tettere sammen, vil styrke samarbeid rundt nettverk, kunnskap, metoder, ressurser og kompetanseheving. Samarbeid vil også føre til mer bærekraftige og grønne tiltak i kultursektoren.	Fylkeskommunen, kommuner, stat og kunst- og kulturaktører

5.9	Videreutvikle og styrke talentsatsingene for barn og ungdom innen musikk, dans, teater og visuell kunst og film med frivilligheten, kommunene og det profesjonelle kunst- og kulturlivet som viktige samarbeidspartnere	Hovedvekten av talentprogrammene retter seg mot unge i kulturskolene eller de videregående skolene. I tillegg til å styrke koblingen mellom utdanningsnivåene må det legges til rette for et representativt grunnlag å rekruttere fra, og et robust profesjonelt kulturliv som kan gi talentene videre utviklingsmuligheter.	Kulturskolen og kommunene
5.10	Arbeide for bærekraftig lokalisering og utvikling av kulturarenaer og samlokalisering av kulturell og kreativ næring	Tilrettelegge for at flere atelierfelleskap, fellesverksteder, produksjonslokaler og studioer etableres i fylket.	Fylkeskommunen, kommuner, frivillige organisasjoner og kunst- og kulturaktører
5.11	Bidra til at flere barn, unge og voksne skal få gode kulturopplevelser der de bor	Gjennom gode tilskuddsordninger, kunst i offentlig rom, tverrfaglige samarbeid, arenavikling m.m. Bidra til å styrke bibliotekene som relevante kulturarenaer	Fylkeskommunen, kommuner, Kulturtanken, Kulturskole, barn og unge ungdomsråd
5.12	Forvalte tilskuddsordninger for å stimulere til utvikling og formidling av kunst og kultur, og sikre stabile rammebetingelser	Sørge for helhetlig virkemiddelbruk og god samlet forvaltning av statlige og fylkeskommunale tilskudd til aktivitetsstimulerende tiltak og tilrettelegging. Involvere frivillighet og kommuner i dette arbeidet.	Fylkeskommunen

Tema 6. Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Strategi 13: Skape kultur for økt fysisk aktivitet i hverdagen

Strategi 14: Utvikle flere og varierte arenaer for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Delmål regional planstrategi (på høring)

1A: I Akershus har vi god helse og livskvalitet i befolkningen, uavhengig av sosial bakgrunn.

1B: I Akershus har alle tilgang til å oppleve og delta i kunst, kultur, idrett, friluftsliv og frivillighet.

Nr.	Tiltak	Beskrivelse	Sentrale aktører
6.1	Informere bredt og om aktivitetstilbud og gevinstene av fysisk aktivitet, og introdusere aktiviteter på arenaer som når nye målgrupper	Formidle gjennom kommunens og frivillighetens ulike kanaler og arenaer som frivilligsentraler, frisklivssentraler, helsestasjon, torg, parker, skoler og lignende. Kampanjer i samarbeid offentlig og frivillighet. Formidle turforslag på UT.no.	Fylkeskommunen, kommer, frivillige organisasjoner og næringsliv
6.2	Tilrettelegge for utstyrsdeling, reparasjon, låneordninger og fleksible løsninger for tilgang til aktivitetsturstyr	For eksempel utlånssentraler, som BUA og ta i bruk delings- lånetjenester/apper, og reparasjonstilbud i regi av for eksempel organisasjoner og forhandlere.	Fylkeskommunen, kommuner, frivillige organisasjoner og næringsliv
6.3	Bidra til at skoler og barnehager legger til rette for minst en time fysisk aktivitet daglig, og gir grunnleggende aktivitetsferdigheter	Kompetanseheving av lærere om fysisk aktiv læring og uteskole. Styrke organisasjoners tilbud om undervisningsopplegg for skoler. Tilrettelegge aktivitetsfremmende skolegårder.	Fylkeskommunen, kommuner, frivillige organisasjoner, kompetansesentre og forskningsmiljøer
6.4	Bidra til bred markering av Friluftslivets år 2025, med kampanjer og forsterket innsats for friluftsliv	Løfte og øke oppmerksomhet for alle relevante tiltak, virkemidler og satsinger som stimulerer til økt friluftslivsaktivitet i nærmiljø for alle. Styrke og etablere langsiktig tverrfaglig samarbeid internt og mellom ulike aktører. Involvere medvirkningsråd og	Fylkeskommunen, kommuner, Norsk Friluftsliv, frivillige organisasjoner og fylkesbibliotek

		andre interessegrupper for å sikre at alle innbyggere får med seg markeringen.	
6.5	Stimulere til mer aktive hverdagsreiser gjennom motivasjonstiltak, tilrettelegging og synliggjøring av helhetlig infrastruktur for sykkel og gange, som for eksempel snarveiprosjekter	Planlegge og tilrettelegge for sammenhengende, attraktiv og effektiv infrastruktur for sykkel og gange. Gjennomføre kampanjer for å gå eller sykle til f.eks. skole, trening, bading etc. Skilte og merke fra torg til nærmeste busstopp, og fra busstopp til nærmeste tur- eller aktivitetsområde. Samarbeide om og se til prosjekter som snarveiprojektet og Hverdagsreisen, og eksempler fra www.tiltak.no .	Fylkeskommunen, kommuner, kompetansesentre og forskningsmiljøer
6.6	Sikre, utvikle og tilrettelegge bærekraftige aktivitetsområder og anlegg i tråd med de ti veiviserne for arealbruk og anleggsutvikling	Bruke ti veivisere for arealbruk og anleggsutvikling i planleggingsfasen ved utvikling av nye og eksisterende anlegg. Følge opp veivisere i kommunal og regional planlegging for å sikre og ivareta arealer til fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Gjøre de ti veiviserne kjent gjennom veiledning og formidling til kommuner og organisasjoner.	Fylkeskommunen, kommuner og organisasjoner kompetansesentre og forskningsmiljøer
6.7	Videreføre og utvikle gode kriterier og prioriteringer, som bidrar til å forvalte spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet på en god og forutsigbar måte, og i tråd med 10 veivisere og statlige retningslinjer	Revidere fylkeskommunens retningslinjer og prioriteringer knyttet til fylkeskommunale og statlige tilskuddsordninger for å hensynta 10 veivisere for arealbruk og anleggsutvikling.	Fylkeskommunen, kommuner, kulturdepartementet og organisasjoner
6.8	Heve kompetansen om universell utforming av eksisterende anlegg, friluftsområder og møteplasser, og formidling av disse	Gjennomføre kartlegging av universell utforming i uteområder etter Kartverkets metodikk. Øke kunnskap i kommuner, organisasjoner og anleggsutviklere om krav og muligheter til universell utforming gjennom kurs og nettverk. Stimulere flere turforslag til godt tilrettelagte friluftsområder og turruter gjennom UT.no	Fylkeskommunen, kommuner, organisasjoner, medvirkningsorganer og kartverket
6.9	Videreutvikle egne, og aktivt delta i relevante kompetansenettverk	Stimulere til videreutvikling, erfaringsdeling og kompetanseheving gjennom fylkeskommunalt	Fylkeskommunen, kommuner, organisasjoner, Kompetansesentre, og forskningsmiljøer

	på tvers av fylkeskommuner, kommuner og frivillige organisasjoner om god anleggsutvikling. Dele gode eksempler på nytenkning, bærekraft og videreutvikling av eksisterende og nye anlegg, blant annet gjennom idébanken «godeidrettsanlegg.no» og veiledere fra Tverga.no	nettverk for bærekraftige idrettsanlegg. Legge inn flere gode eksempler fra Akershus på bærekraftige og nytenkende anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i nasjonale eksempelsamlinger. Trekke frem flere gode nærmiljøanlegg, friluftslivsanlegg og eksempler på gjenbruk av eksisterende bygninger. Bruke og dele planleggingsveiledere fra blant annet Tverga.no i forbindelse med planlegging og utvikling av arealer og anlegg.	
6.10	Sørge for at kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder og ferdselsåreprosjekt fullføres, holdes oppdatert og ivaretas i planer og tilrettelegging	Veilede og følge opp kommuner i gjennomføring og oppdatering av prosjektene Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder, og planer for friluftslivets ferdselsårer. Vise til nasjonale veiledere og satsinger. Forankre ivaretagelse av disse i kommunenes arealplaner og i regionale planer. Sørge for at fylkeskommunen ferdigstiller kartlegging av regionale friluftsområder og turruter, og forankrer dette i regional plan.	Fylkeskommunen, kommuner og organisasjoner
6.11	Forvalte og videreutvikle tilskuddsordninger for å stimulere til økt fysisk aktivitet i hverdagen.	Sørge for helhetlig virkemiddelbruk og god samlet forvaltning av statlige og fylkeskommunale tilskudd til aktivitetsstimulerende tiltak og tilrettelegging. Involvere frivillighet og kommuner i dette arbeidet.	Fylkeskommunen, kommuner og organisasjoner